

STORTINGET

Innst. 23 L

(2020–2021)

Innstilling til Stortinget
fra familie- og kulturkomiteen

Prop. 145 L (2019–2020)

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om Endringer i midlertidig lov om tilpasninger i regel- verket for barnevernet og fylkesnemnda for å avhjelpe konsekvenser av utbruddet av covid-19

Til Stortinget

Sammendrag

Forslag til midlertidig lov om tilpasninger i regelverket for barnevernet og fylkesnemnda for å avhjelpe konsekvenser av utbruddet av covid-19 ble vedtatt av Stortinget 26. mai 2020 og trådte i kraft fra 27. mai 2020. Barne- og familiedepartementet foreslår i proposisjonen å forlenge varigheten til den midlertidige loven.

Den midlertidige loven har til formål å tilrettelegge for ivaretagelse av barns rett til omsorg og beskyttelse etter barnevernloven og en forsvarlig og rettsikker virksomhet i fylkesnemndene ved å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19. Den midlertidige loven inneholder bestemmelser om:

- utvidet mulighet for fjernmøte og fjernavhør i fylkesnemnda
- utvidet mulighet for kombinasjon av muntlig og skriftlig behandling i fylkesnemnda
- rådslagning og avstemming ved fjernmøte i fylkesnemnda
- hjemmel for Bufetat til midlertidig å flytte et barn fra en barnevernsinstitusjon til en annen
- adgang til å erstatte tilsyns- og oppfølgingsbesøk med andre kommunikasjonsformer.

Det henvises til Prop. 112 L (2019–2020) for nærmere beskrivelse av de enkelte bestemmelsenes innhold.

Reglene i den midlertidige loven har sørget for at barnevernet og fylkesnemnda har vært i stand til å ivareta sin samfunnsfunksjon på en forsvarlig måte og samtidig overholde smitteverntiltak, anbefalinger og påbud. I proposisjonen er det nærmere redegjort for erfaringer med loven.

Det følger av loven § 7 at den midlertidige loven oppheves 22. oktober 2020. Stortinget har i vedtak 595 19. mai bedt regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag om å forlenge virketiden for hele eller deler av loven dersom regjeringen vurderer dette som nødvendig for å sikre at barnevernet kan løse sine oppgaver.

I lys av smittesituasjonen og utsiktene til å sikre immunitet i befolkningen mener departementet det er nødvendig å forlenge loven. Departementet begrunner forslaget med at covid-19 innebærer en trussel mot folkehelsen fram til en tilstrekkelig andel av befolkningen er immune ved vaksinasjon. Smitteverntiltakene opprettholdes fordi de er avgjørende for å beholde pandemien under kontroll. Denne situasjonen innebærer at det er et fortsatt behov, også fram i tid, for midlertidige regler om tilpasninger i regelverket for barnevernet og fylkesnemnda, slik at barn i fosterhjem og institusjon kan ivaretas og saker i fylkesnemnda kan avvikles på en rettsikker og forsvarlig måte.

Departementet sendte forslag om forlenging av den midlertidige loven på høring 2.–8. september 2020 til en rekke instanser. Syv av de åtte høringsinstansene som har uttalt seg, uttaler eksplisitt at de støtter forslaget om å forlenge loven til 1. juni 2021. Det gjelder Fylkesnemndene, Domstoladministrasjonen (DA), Folkehelseinstituttet (FHI), KS, Fellesorganisasjonen (FO), Fylkesmannen i Vestland og SOS-barnebyer. Høringsinstansene

presiserer at de støtter departementets vurdering av at den usikre smittesituasjonen fremover gjør det nødvendig å forlenge den midlertidige loven.

Domstoladministrasjonen mener departementet bør vurdere ytterligere forlengelse. Landsforeningen for barnevernsbarn (LFB) er den eneste instansen som ber departementet vurderer en kortere forlengelse og mener en midlertidig lov må opp til jevnlig vurdering. LFB er opptatt av at vi ikke må komme i en situasjon hvor rettighetene til barn og unge i barnevernet blir satt på vent for lenge. Departementet har forståelse for denne innvendingen, men foreslår likevel å opprettholde forslaget om forlengelse til 1. juni 2021.

Loven inneholder regler som lempes på enkelte saksbehandlingskrav, og loven bør i utgangspunktet ikke ha lengre varighet enn det som er strengt nødvendig. Det er samtidig viktig å unngå å komme i en situasjon der loven ikke gjelder og barnevernet og fylkesnemnda, på grunn av smittesituasjonen, ikke kan ivareta sin viktige samfunnsfunksjon på en god måte. Selv om loven inneholder midlertidige regler som fraviker lovens utgangspunkt, mener departementet at reglene er forsvarlige og ivaretar private parters rettssikkerhet på betryggende måte. Videre tilsier fylkesnemndene, fylkesmennene og Bufetats erfaringer med loven at de midlertidige reglene fungerer etter sitt formål og bidrar til å ivareta partenes rettssikkerhet samtidig som smitteverntiltak overholdes.

For fylkesnemnda er det viktig med forutsigbarhet når det gjelder planlegging og beramning av saker. I tilfelle av forlengelse av den midlertidige loven er det et behov for at den ikke gis for kort varighet, fordi det kan føre til praktiske og administrative utfordringer. Departementet viser til at også Justis- og beredskapsdepartementet i høringsnotat av 8. september foreslår å forlenge midlertidig lov om tilpasninger i prosessregelverket som følge av utbruddet av covid-19 mv., som blant annet gjelder for domstolene, til 1. juni 2021. Det må også ses hen til at forlengelsen må være tilstrekkelig lang til at det er tid til å gjennomføre en lovbehandling av en eventuell ytterligere forlengelse.

Departementet understreker at både barnevernet og fylkesnemnda skal anvende barnevernlovens ordinære regler dersom det er mulig. Den midlertidige loven kan kun anvendes når det er nødvendig på grunn av covid-19, og når lovens øvrige strenge krav er oppfylt. Etter departementets syn gjør dette det mindre rettssikkerhetsmessig betenkelig å gi loven lengre varighet. Dersom konsekvensene av utbruddet av covid-19 endres, og det ikke lenger er behov for loven, vil Stortinget kunne oppheve loven på et tidligere tidspunkt enn 1. juni 2021. Departementet vil følge utviklingen nøye og vurdere behovet for å gjøre endringer i loven på et tidligere tidspunkt.

For å sikre at loven trer i kraft umiddelbart og før den midlertidige loven oppheves 22. oktober 2020, foreslår departementet at endringsloven trer i kraft straks.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Trond Giske, Kari Henriksen og Anette Trettebergstuen, fra Høyre, Marianne Haukland, lederen Kristin Ørmen Johnsen og Tage Pettersen, fra Fremskrittspartiet, Himanshu Gulati og Silje Hjemdal, fra Senterpartiet, Åslaug Sem-Jacobsen, fra Sosialistisk Venstreparti, Freddy André Øvstegård, og fra Kristelig Folkeparti, Jorunn Gleditsch Lossius, viser til proposisjonen og vil slutte seg til forslaget om å forlenge loven. Komiteen er enig med departementet i at situasjonen fremover med hensyn til covid-19 vil kunne føre til at smitteverntiltak fortsatt kan hindre ordinær drift og saksavvikling i barnevernet og fylkesnemnda.

Komiteen vil først og fremst peke på at ordinær drift skal være normalen der det er mulig, og at ansatte skal ivareta sine ordinære arbeidsoppgaver når situasjonen ikke krever noe annet.

Komiteen vil videre peke på at det er en krevende situasjon for barn, foreldre, ansatte og institusjoner som skal sikre forsvarlig hjelp og oppfølging under et smittevernregime. Komiteen viser til departementets oppfølging av situasjonen, med kartlegging og rapportering fra dag én for å sikre ivaretagelse av alle barn. Selv om situasjonen har bedret seg og de fleste barna nå får hjelp i tråd med lovverk og retningslinjer, mener komiteen det er vesentlig at slik tett oppfølging videreføres.

Komiteen vil videre peke på at det ikke kan utelukkes at det kan komme nedstengninger, nasjonalt og lokalt, avhengig av smittesituasjonen. Det forutsettes at barna følges opp på en forsvarlig måte også i slike situasjoner.

Komiteen har videre registrert at den midlertidige loven foreslås forlenget til 1. juni 2021, og at departementet vil følge utviklingen med hensyn til konsekvensene av covid-19-utbruddet nøye og vurdere behovet for å gjøre endringer i loven på et tidligere tidspunkt enn dette. Komiteen mener det må sikres at Stortinget forelegges spørsmålet om forlengelse av virketiden for hele eller deler av loven tidligere enn 1. juni, og foreslår at den midlertidige loven oppheves 1. april 2021.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og råår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om endringer i midlertidig lov om tilpasninger i regelverket for barnevernet og fylkesnemnda for å avhjelpe konsekvenser av utbruddet av covid-19

I

I midlertidig lov 26. mai 2020 nr. 44 om tilpasninger i regelverket for barnevernet og fylkesnemnda for å avhjelpe konsekvenser av utbruddet av covid-19 skal § 7 annet ledd lyde:

Loven oppheves 1. april 2021.

II

Loven trer i kraft straks.

Oslo, i familie- og kulturkomiteen, den 8. oktober 2020

Kristin Ørmen Johnsen

leder

Kari Henriksen

ordfører

